

Odpočivná lehátka aneb Šézlong v 21. století

Šézlong (z francouzského chaise longue – „dlouhá židle“), neboli čalouněná lenoška s dlouhým opěradlem pro natažení nohou v pololeže (dle názvoslovné normy ČSN 91 000), má svůj prapůvod pravděpodobně již ve starověkém Egyptě. Z dochovaných obrazových materiálů také víme, že odpočivná lehátka s velkou oblibou používali staří Řekové i Římané. Velkou renesancí pak šézlong zažil v období rokoka, které mu vtisklo tvář klasického čalouněného nábytku. Ve 20. a 21. století se směr vývoje tohoto „sedolehátka“ opět vrátil spíše k jednoduššímu provedení v mnoha konstrukčních a materiálových variantách – v duchu moderního designu, současné techniky a stylu života.

Autor: Radomír Čapka
Kontakt: radomir.capka@gmail.com
Foto: autor

Šézlong z Hamburku

Jedním z příkladů moderního pojetí šézlongu je návrh polohovatelného „pololehátka“, jehož autorem je kolektiv studentů a pedagogů ze střední odborné školy Gsechs v Hamburku.

Jeho celodřevěná konstrukce je složena z pevné čtyřnohé podnože z masivního dřeva a ze sedací/lehací plochy zhotovené z ohybané překližky. Plocha je složena ze tří částí: sedadlo, dvoustranné opěradlo a nožní podpěra. Sedadlo se plynulým obloukem zvedá do bederní opěry, na kterou plynule navazuje horní opěrný díl. Ten je ohnutý do tvaru „L“

Své pojetí moderního šézlongu představil kolektiv studentů a pedagogů střední odborné školy Gsechs z Hamburku

Sezení v příčném směru a pololeh v podélném směru zpřijemňuje zádová opěra ohnutá do tvaru „L“

Před sklopením se sedadlo odjistí stisknutím táhla aretačního mechanismu

Polohu sklopení sedadla a opěradla vymezují dvě ocelová lanka, plynulost pohybu zajišťuje plynová brzda

a slouží jako zádová opěra ve dvou na sebe kolmých směrech: při bočním sedu nebo při podélném pololehu. K druhému konci sedadla je prostřednictvím tyčového otočného závěsu připojena nožní podpěra. Ta je prostřednictvím ohybu zvednuta cca 10 cm nad úroveň sedací plochy. Sedadlo s opěradlem i nožní podpěra jsou na spodní straně opatřeny masivními výztuhami, kterými jsou přes kloubové spoje připojeny k podnoží. Kloubové spoje umožňují mírné sklopení sedadla s opěradlem směrem dozadu, přičemž současně se nakloní i nožní podpěra. Polohu sklopení vymezují dvě ocelová lanka uchycená k podnoží a ke spodní straně sedadla. Rovněž je zde umístěna plynová brzda, která tlumí pohyb sedadla při polohování. V základní poloze (vsedě) je sedadlo aretováno jednoduchým mechanismem založeným na principu dvou protisměrných západek ovládaných společným táhlem, jehož konec je vyveden na jedné straně sedadla pod sedací plochou. Jeho stisknutím dojde k odjištění západek.

Detailní pohled na jednoduchý aretační mechanismus umístěný na spodní straně sedáku

Křeslo s vysokým opěradlem, které lze překllopením změnit na houpací lehátko (mySensation)

Křeslo nebo lehátko

Vlastní představu o konstrukci odpočivného „sedo-lehátka“ má rakouská firma mySensation. Princip změny z křesla na lehátko (a naopak) nespočívá v polohování jednotlivých částí křesla, ale ve změně polohy celého křesla při současné změně funkce jednoho z dílů. Tím dílem je sedák mírně kónického tvaru. Základem celé konstrukce jsou „bočnice“, vyřezané ze silnější překližky. Jejich tvar umožňuje dvojí funkci: křesla s vysokým opěradlem a houpacího lehátka. Obě bočnice jsou přišroubovány k vysokým oboustranně čalouněným zádům,

Pohled na spodní část křesla

složeným ze dvou dílů, které však nekončí u sedáku, ale pokračují až téměř k zemi. V oblasti sedáku je mezi oběma zádovkými díly (horním a spodním) vynechána mezera, do níž je zasunuta zadní část čalouněného sedáku. Přední část sedáku je posazena na příčné ocelové tyči, kterou jsou bočnice spojeny v přední části.

Při změně křesla na lehátko se nejprve vyjme sedák a křeslo se překlopí zhruba o 90° dopředu. Tím se záda změní na tvarovanou lehací plochu. Sedák se následně nasadí svým širším koncem (opatřeným drážkou) na překližkové pero, které vystupuje z konce spodního zádovkého dílu. Tím se lehací plocha prodlouží o hlavovou část.

Šézlong à la Le Corbusier

S polohováním lehací části obvykle souvisí i funkce její aretace v nastavené poloze. Přitom se nemusí vždy jednat o samostatný funkční prvek, jako v prvním zde představeném případě. Příkladem je šézlong TIC TAC, který pro italskou společnost Slide navrhl Marco Acerbis. Nabízí moderní interpretaci dnes již klasického šézlongu od Le Corbusiera. Tic Tac je složen ze dvou odlišných částí – lehátka TIC a stolu TAC – které mohou být použity i samostatně. Obě části jsou spojené dohromady ozubením vytvořeným na jejich vnějším obrysu. Díky němu lze nastavovat a současně fixovat sklon lehátka.

Díly jsou zhotoveny z polyetylénu, takže mohou být použity jak v interiéru, tak v exteriéru. Oba oddělitelné prvky se snadno přizpůsobí i nepravidelnému nebo písčitému povrchu (např. na pláži).

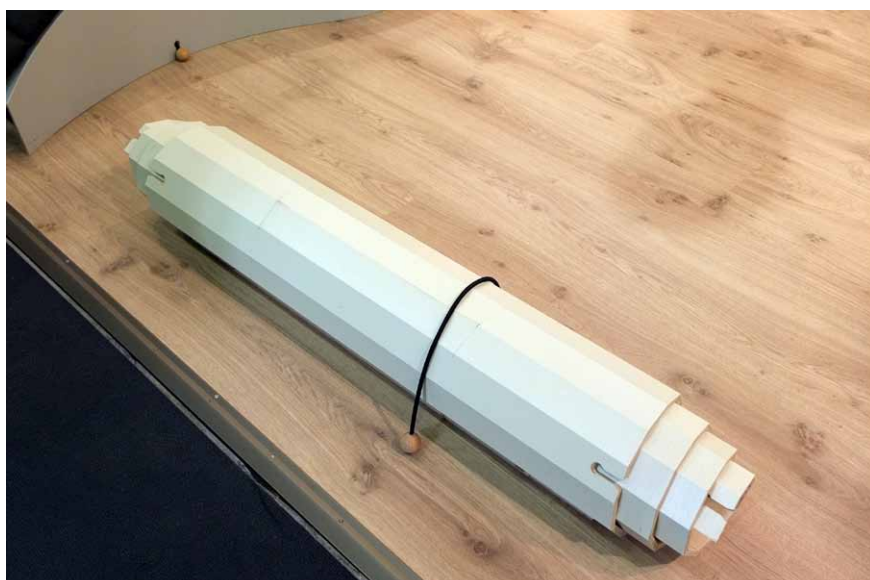
Lehátko pod paži

Plážové lehátka můžeme rovněž zařadit do této kategorie odpočivného nábytku – i když požadavky na ně kladené jsou poněkud specifické. U plážových lehátek je jedním z důležitých požadavků snadná přenositelnost a nízká hmotnost. Německá firma Müller Möbelwerkstätten k tomuto účelu využila lamelovou roletu

Srolované plážové lehátko vyrobené z dřevěné lamelové rolety (Müller Möbelwerkstätten)

Šézlong TIC TAC inspirovaný polohovatelným lehátkem Le Corbusiera (Slide)

Rozmotáním pásu, složením boků, jejich zajištěním pomocí dvou gumových lanek a překlopením o 180° vytvoříme lehátko

(překližkové lamely spojené tkaninou). Do pásu rolety mírně kónického tvaru o délce zhruba 2 m vyfrézovali z rubové strany v podélném směru dvě symetrické V-drážky vlnovitého tvaru. Tyto drážky umožňují složení obou vzniklých postranních ploch o 90°. Tím dojde k vlnovitému prohnutí středové plochy i obou postranních ploch a k vytvoření tuhého třístranného korpusu připomínajícího svým tvarem lodní trup. Obě bočnice se zajistí proti samovolnému sklopení dvěma gumovými lankami (delším ve středu a kratším ve špičce), opatřenými na koncích dřevěnými kuličkami. Lanka se zasunou do zářezů vytvořených na bočnicích a celý korpus se převrátí o 180°. Získáme tak lehátko s vlnovitě vytvarovanou lehací plochou, na kterou si můžeme pro pohodlnější ležení položit volné čalounění.

Opačným postupem lehátko rozložíme a díky roletové konstrukci ho srolujeme do podoby lehkého a snadno přenosného válce. Delší gumové lanko použijeme ke svázání rolety.

DM 7-8/2016

Máme řešení pro každého

Fraval Master

- pro výšku dílce 13–45 mm
- předfrézovací jednotka
- revoluční rožkovací jednotka SYNCRO PLUS
- cidlinová jednotka s pneumatickým odsokem

Fraval FAST

- pro výšku dílce 13–60 mm
- předfrézovací jednotka
- prověřená rožkovací jednotka SYNCRO
- možnost vybavit stroj servo agregáty

Fraval SMART

- pro výšku dílce 10–80 mm
- předfrézovací jednotka
- prověřená rožkovací jednotka SYNCRO
- možnost vybavit stroj NC řízeními agregáty

Fraval RAPID

- pro výšku dílce 10–120 mm
- předfrézovací jednotka
- dvoumotorová rožkovací jednotka SYNCRO
- NC řízené agregáty
- otevřená konstrukce stroje (výbava dle konkrétních potřeb zákazníka)

